

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 stycznia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., odmówił D. W. wypłaty świadczenia niezrealizowanego po zmarłym w dniu 21 grudnia 2016 roku mężu A. W.. Organ rentowy odnosząc się do dyspozycji art. 136 ust. 1 ustawy z. 17.12.1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015 poz. 748 ze zm.) wskazał, że zmarły mąż wnioskodawczyni nie miał ustalonego uprawnienia do świadczenia emerytalno - rentowego. A co za tym idzie brak jest podstaw do przyznania niezrealizowanego świadczenia.

(decyzja z dnia 13 stycznia 2017 roku k. 28 plik IV akt ZUS)

Od powyższej decyzji D. W. odwołała się w dniu 23 stycznia 2017 roku do Sądu Okręgowego w Łodzi i wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej prawa do wypłaty niezrealizowanych świadczeń rentowych po zmarłym mężu.

W uzasadnieniu podała, że w dniu 14 listopada 2016 roku jako pełnomocnik męża złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W dniu 6 grudnia 2016 roku, w miejscu zamieszkania odbyło się badanie męża przeprowadzone przez lekarza orzecznika ZUS. W dniu 7 grudnia 2016 roku lekarz orzecznik wydał mężowi orzeczenie lekarskie (Nr akt 021050712) o trwałej całkowitej niezdolności do pracy oraz trwałej niezdolności do samodzielnej egzystencji - powstałych z datą: w czasie zasiłku chorobowego. Skarżąca podniosła, że w świetle art.136 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, złożony przez nią wniosek o wypłatę niezrealizowanych świadczeń po osobie uprawnionej do świadczeń emerytalno-rentowych dotyczy zmarłych, którzy jeszcze nie pobrali świadczeń, lecz przed śmiercią wystąpili z wnioskiem o rentę. Wobec tego ma prawo do wypłaty niezrealizowanych świadczeń rentowych po zmarłym mężu.

(odwołanie k. 2 -3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji. Ponadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że A. W. od 28 września 2016 roku pobierał zasiłek chorobowy. W dniu 14 listopada 2016 roku złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem z dnia 7 grudnia 2016 roku lekarz orzecznik uznał A. W. za całkowicie niezdolnego do pracy oraz trwale niezdolnego do samodzielnej egzystencji. Mąż wnioskodawczyni zmarł w dniu 21 grudnia 2016 roku, w czasie pobierania zasiłku chorobowego i nie miał ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności. Organ rentowy podniósł, iż w przypadku męża wnioskodawczyni 182 dniowy okres zasiłkowy zakończyłby się w dniu 26 marca 2017 roku. Zatem renta z tytułu niezdolności do pracy mogłaby ewentualnie zostać przyznana po wyczerpaniu tego okresu. Zgodnie zaś z art. 100 ust. 1 i 2 w/w ustawy prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust. 2. Jeżeli ubezpieczony pobiera zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wypłacane na podstawie przepisów Kodeksu pracy, prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty szkoleniowej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku, świadczenia lub wynagrodzenia. Biorąc pod uwagę powyższe brak jest podstaw do przyznania wnioskodawczyni prawa do wypłaty świadczenia niezrealizowanego po zmarłym w dniu 21 grudnia 2016 roku mężu A. W..

(odpowiedź na odwołanie k. 4 – 4 v)

Na rozprawie w dniu 11 lipca 2017 roku wnioskodawczyni oświadczyła, że domaga się wypłaty renty z tytułu niezdolności do pracy, która należałaby się mężowi. Podniosła, że powinna otrzymać tę rentę od dnia 28 września 2016 roku do dnia 21 grudnia 2016 roku, czyli do daty śmierci.

(e - protokół z dnia 11 lipca 2017 roku 00:01:08 -00:04:12, 00:07:52 -00:12:12)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni była żoną zmarłego A. W..

(okoliczność bezoporna, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 25 plik IV akt ZUS)

A. W. w okresie od dnia 4 grudnia 2011 roku do 19 maja 2012 roku pobierał zasiłek chorobowy, w okresie od dnia 20 maja 2012 roku do 14 maja 2013 roku otrzymywał świadczenie rehabilitacyjne, zaś od dnia 28 września 2016 roku do 30 listopada 2016 roku ponownie pobierał zasiłek chorobowy.

(pismo z dnia 22 listopada 2016 roku k. 20 plik IV akt ZUS)

W dniu 14 listopada 2016 roku A. W. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(wniosek k. 1-4 plik IV akt ZUS)

Dnia 6 grudnia 2016 roku, w miejscu zamieszkania A. W., odbyło się badanie męża wnioskodawczyni przeprowadzone przez lekarza orzecznika ZUS.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 7 grudnia 2016 roku Lekarz Orzecznik ZUS wydał A. W. orzeczenie lekarskie (Nr akt 021050712) o trwałej całkowitej niezdolności do pracy oraz trwałej niezdolności do samodzielnej egzystencji - powstałych z datą: w czasie zasiłku chorobowego.

(orzeczenie k. 21 plik IV akt ZUS)

W dniu 21 grudnia 2016 roku mąż wnioskodawczyni A. W. zmarł.

(odpis skróconego aktu zgonu k. 24 plik IV akt ZUS)

Wnioskodawczyni D. W. w dniu 29 grudnia 2016 roku złożyła wniosek o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po zmarłym mężu.

(wniosek k. 22- 23 plik IV akt ZUS)

Przy ustalaniu stanu faktycznego sąd oddalił wniosek odwołującej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego onkologa celem ustalenia daty powstania niezdolności do pracy zmarłego. Ustalenie powyższych okoliczności w żadnym wypadku nie wpłynęłoby na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, ponieważ określenie daty niezdolności do pracy nie jest jedynym wymaganym warunkiem do wypłaty renty z tytułu niezdolności do pracy. W związku z tym prowadzenie postępowania dowodowego we wskazanym kierunku zmierzałoby jedynie do nieuzasadnionego i niepotrzebnego przedłużania postępowania i mnożenia jego kosztów.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych odwołanie wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

Niezrealizowane świadczenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca osobom ściśle określonym w art. 136 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z jego brzmieniem w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie

prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Zatem niezrealizowane świadczenie emerytalne lub rentowe w rozumieniu zacytowanego art. 136 ust. 1, to takie świadczenie, do którego prawo zostało już ustalone lub co najmniej osoba uprawniona wystąpiła o nie jeszcze za życia, ale nie zostało ono jej wypłacone, niezależnie od przyczyn opóźnienia w wypłacie świadczenia. A contrario świadczenie zrealizowane to takie świadczenie, które dotarło do rąk osoby uprawnionej albo zostało przekazane na konto bankowe wskazane przez uprawnionego. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa 386/13, LEX nr (...)).

Z kolei zgodnie z art. 100 ust. 1 i 2 w/w ustawy prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust. 2. Jeżeli ubezpieczony pobiera zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wypłacane na podstawie przepisów Kodeksu pracy, **prawo do emerytury**, **renty z tytułu niezdolności do pracy** lub renty szkoleniowej **powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku**, świadczenia lub wynagrodzenia.

W takiej sytuacji powstanie prawa do świadczenia przesuwają się do końca okresu pobierania zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub wynagrodzenia chorobowego, choćby zainteresowany spełnił warunki nabycia prawa do emerytury lub renty w czasie pobierania tamtych świadczeń (zob. wyroki SN: z dnia 7 lipca 1995 r., II URN 56/94, OSNAPiUS 1995, Nr 24, poz. 302 i z dnia 31 marca 2000 r., II UKN 458/99, OSNAPiUS 2001, Nr 18, poz. 565; por. też wyroki SN: z dnia 15 listopada 2001 r., II UKN 609/00, OSNPUSiSP 2003, Nr 15, poz. 366 i z dnia 9 grudnia 2003 r., I PK 81/03, OSNPUSiSP 2004, Nr 21, poz. 370). W konsekwencji powyższego osoby, które uprawnienia emerytalno-rentowe nabyły w czasie pobierania zasiłku, świadczenia lub wynagrodzenia, prawa do świadczeń emerytalno-rentowych zrealizują później niż one faktycznie powstały, nie jest bowiem możliwe, aby np. zrezygnować z pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy (art. 92 k.p. w zw. z art. 84 k.p.) w celu wcześniejszego - niż jest to określone w art. 100 ust. 2 - nabycia prawa do emerytury lub renty. (vide: Komentarz do art. 100 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Kamil Antonów, stan prawny: 30.09.2009).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że mąż wnioskodawczyni wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy zgłosił w dniu 14 listopada 2016 roku. Jednak wcześniej tj. od dnia 28 września 2016 roku pobierał już zasiłek chorobowy. Maksymalny zaś czas otrzymywania tego świadczenia to 182 dni. W związku z tym wskazany okres zakończyłby się w dniu 26 marca 2017 roku. A co za tym idzie - mają na uwadze powyższe uregulowanie - renta z tytułu niezdolności do pracy mogłaby ewentualnie przysługiwać dopiero od dnia 27 marca 2017 roku. Nie mogła natomiast przysługiwać od daty wskazanej przez wnioskodawczynię tj. od dnia 28 września 2016 roku. Najwcześniej renta z tytułu niezdolności do pracy mogłaby zostać przyznana mężowi wnioskodawczyni przy spełnieniu wszystkich wymogów co do przyznania tego świadczenia od dnia złożenia wniosku a zatem od dnia 14 listopada 2016 roku. Jednak w realiach niniejszej sprawy i tak nie byłoby to możliwe, ponieważ uprawniony nie mógłby otrzymywać jednocześnie dwóch świadczeń z ZUS. Nie jest dopuszczalne równoczesne pobieranie dwóch konkurencyjnych lub wyłączających się świadczeń z ubezpieczenia społecznego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 31 marca 2000 r., II UKN 458/99, OSNP z 2001 Nr 18, poz. 565; z dnia 3 grudnia 2003 r., I PK 81/03, OSNP 2004 Nr 21, poz. 370 czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 sierpnia 2013 r., III AUa 233/13, LEX nr 1386177). Nawet, jeżeli w dniu spełnienia wszystkich warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy osoba uprawniona pobiera zasiłek chorobowy lub inne świadczenie za czas niezdolności do pracy, to ustalone prawo do emerytury lub renty powstaje i może być realizowane z dniem zaprzestania pobierania świadczeń krótkoterminowych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011 r., I UK 352/10, LEX nr 863945 i z dnia 8 czerwca 2010 r., I UK 16/10, LEX nr 607441). Podkreślenia wymaga, że przepisy o zabezpieczeniu społecznym powinny być wykładane ściśle i nie powinno się do nich stosować wykładni rozszerzającej. W związku z tym jeżeli nawet dojdzie do zbiegu zasiłku chorobowego i renty z tytułu niezdolności do pracy to świadczenia te muszą być realizowane w kolejności. Wpierw jest wypłacany zasiłek chorobowy zaś później renta z tytułu niezdolności do pracy.

Nie było natomiast możliwe - jak chciałaby tego odwołująca się - wypłaty za ten sam okres zasiłku chorobowego i renty z tytułu niezdolności do pracy. Takiej możliwości ustawodawca nie przewidział. A co za tym idzie brak było podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawczynie o wypłatę niezrealizowanego świadczenia.

W świetle poczynionych ustaleń stanu faktycznego oraz wyżej przytoczonych regulacji prawnych, należy wskazać, że decyzja organu rentowego odmawiająca wnioskodawczynie prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłym mężu została wydana prawidłowo.

Wnioskodawczynie nie spełniła przesłanek z art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

E.W.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczynie.

24 VII 2017 roku.